

Cumartesi Anneleri/İnsanları 954. Hafta Gözlem Raporu

Gözlemlenen etkinlik/toplantı/yürüyüş: Cumartesi Anneleri/İnsanları 954. Hafta Buluşması – Galatasaray Meydanı (Beyoğlu, İstanbul)

Gözlem tarihi: 8 Temmuz 2023

Gözlemci kurumlar: Hakikat Adalet ve Hafıza Çalışmaları Derneği (Hafıza Merkezi), Medya ve Hukuk Çalışmaları Derneği (MLSA), Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV), Uluslararası Af Örgütü

Gözlemci toplantı alanına varış: 10:38

Gözlemci alandan ayrılma: 12:33

Gözlemci emniyete varış: 13:50

Gözlemci emniyetten ayrılma: 17:20

Hukuki durum:

Anayasa Mahkemesi (AYM), Cumartesi Anneleri/İnsanları'nın 25 Ağustos 2018 tarihinde düzenlenen 700. hafta buluşmasının Beyoğlu Kaymakamlığı tarafından yasaklanmasının ve polisin sert müdahalesinin Anayasa'nın 34. maddesince garanti altına alınan "toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının" ihlali olduğuna dair iki ayrı karar verdi. AYM, o gün gözaltına alınanlar arasında bulunan ve Cumartesi Anneleri/İnsanları'ndan [Maside Ocak Kışlakçı başvurusunda](#) oy çokluğuyla aldığı kararının "yeni ihlallerin önlenmesi için" Beyoğlu Kaymakamlığı ve Adalet Bakanlığı'na; 700. hafta buluşmasına katılan İnsan Hakları Derneği (İHD) İstanbul Şube Başkanı [Gülseren Yoleri başvurusunda](#) oy birliği ile aldığı kararının ise Adalet Bakanlığı'na gönderilmesine karar verdi.

Polis müdahalesine dayanak olan yasaklama kararında 700. hafta buluşması için bildirim yapılmamış olması gerekçe olarak öne sürülmüştü. AYM, kararında toplantı ve gösterilere yönelik müdahalenin zorunlu bir toplumsal ihtiyacı karşıladığının ve orantılı olduğunun ispatının gerektiğini hatırlattı. İdari makamların toplantı ve gösteri yürüyüşlerini otomatik olarak yasaklama yoluna gitmek yerine bu hakkın etkin kullanımını sağlamaya yönelik pozitif yükümlülükleri olduğunu hatırlatan AYM, Cumartesi Anneleri/İnsanları'nın yaklaşık 24 yıl boyunca belirli zaman ve yerde barışçıl bir toplanma gerçekleştirdiğine dikkat çekerek idarenin bu etkinliğin yapılacağına ilişkin olarak önceden bilgisi olmadığını iddia edemeyeceğine karar verdi. Buna ek olarak AYM, Cumartesi Anneleri/İnsanları'nın "gözaltında kaybedilen yakınlarının bulunması ve kamuoyunda farkındalık yaratılması için oturma eylemi düzenlemek istemesinin demokratik bir toplumda saygı ile karşılanması gerektiği" tespitinde bulundu.

Cumartesi Anneleri/İnsanları, AYM'nin [Maside Ocak Kışlakçı](#) kararının ardından ilk kez 8 Nisan 2023 tarihinde gerçekleştirdikleri 941. hafta buluşması için Galatasaray Meydanı'na çıkmak isterken polis tarafından engellenerek gözaltına alınmıştı. 13 Mayıs Cumartesi günü hariç her cumartesi günü barışçıl eylemlerini gerçekleştirmek için Galatasaray Meydanı'na çıkmaya çalışan Cumartesi Anneleri/İnsanları, 8 Temmuz 2023 tarihine denk gelen 954. hafta buluşmasında bir kez daha polis tarafından engellenerek gözaltına alındı.

Toplantı öncesi duruma ilişkin notlar:

- Cumartesi Anneleri/İnsanları'nın toplanma alanı olan Galatasaray Meydanı'na ilk gözlemci saat 10:38'de geldi. Birçok polis aracının meydan içerisinde ve meydana yakın noktalarda beklediği görüldü. Galatasaray Meydanı içerisinde 4 midibüs ve 1 minibüs; Yapı Kredi Kültür Sanat önünde 2 midibüs (gözaltı araçları); Galatasaray Lisesi önünde ise 4 minibüs ve polis kalkanlarıyla dolu 1 kamyonun beklediği görüldü. 10:57 itibariyle Galatasaray Lisesi önüne 1 minibüsün daha geldiği ve bu minibüsten sivil giyimli polislerin indiği görüldü. 11:00'de Yapı Kredi Kültür Sanat önüne çevik kuvvet polislerini taşıyan 1 midibüs daha geldi.
- 10:38 itibariyle Galatasaray Lisesi önünde park halinde bulunan minibüslerin önünde 10-15 kişilik çevik kuvvet polis grubunun kalkanları ile hazır beklediği görüldü. Sivil giyimli polislerin de düzensiz olarak ve çevik kuvvet grubuna yakın bir mesafede Galatasaray Lisesi önündeki polis araçlarının önünde ve arasında beklediği görüldü. Galatasaray Lisesi girişinde ve Yeni Çarşı Caddesi köşesinde 10 kişilik çevik kuvvet polis grubunun kalkanları ile beklediği görüldü. Yapı Kredi Kültür Sanat önünde park halinde bulunan gözaltı araçlarının önünde de 10 kişilik çevik kuvvet grubunun kalkanları ile düzensiz bir şekilde bekledikleri görüldü. Bu grubun içerisinde biber gazı kapsülü ve biber gazı tozu içeren mermi atan silahlar taşıyan 2 çevik kuvvet polislerinin de bulunduğu gözlemlendi.
- Meydana yakın noktalarda düzensiz olarak bekleyen sivil giyimli polislerin Beyoğlu İlçe Emniyet Müdürlüğü'nden geldikleri tespit edildi.
- Meydan önündeki barikatların önünde 1; Yapı Kredi Kültür Sanat önünde bekleyen midibüslerin önünde ve arkasında olmak üzere 2; Galatasaray Lisesi önünde bekleyen araçların arasında ise 1 polisin uzun namlulu silahlar taşıdıkları görüldü.
- 10:44 itibariyle meydan içerisinde ve meydana yakın noktalarda bekleyen polis gruplarında bir hareketlilik olduğu gözlemlendi. Aralarında biber gazı kapsülü ve biber gazı tozu içeren mermi atan silah taşıyan 2 polisin de olduğu 5'er kişilik iki çevik kuvvet polis grubunun kalkanları ile Meşrutiyet Caddesi'ne hareket ettikleri görüldü.
- Galatasaray Meydanı içerisindeki polis sayısında geçen haftaya nazaran artış olduğu gözlemlendi. 10:45 itibariyle 20-40 çevik kuvvet polislerinin kalkanları ile meydan içerisinde beklemeye başladığı görüldü. İlerleyen dakikalarda bu gruba diğer polislerin katıldığı gözlemlendi. Bu grup içerisinde biber gazı kapsülü atan silahlar taşıyan 2 çevik kuvvet polisi de tespit edildi.
- 10:45'te Galatasaray Meydanı içerisinden çıkan 10-15 çevik kuvvet polislerinin kalkanları ile birlikte Meşrutiyet Caddesi'ne doğru hareket ettikleri görüldü. 10:49'da el ve kol hareketlerinden anlaşıldığı üzere amir olduğu düşünülen üniformalı bir kişinin birkaç çevik kuvvet polisine Meşrutiyet Caddesi girişinde talimat verdiği görüldü. 10:50'de İstiklal Caddesi ile Meşrutiyet Caddesi'nin birleştiği köşede bulunan bir seyyar satıcının köşeden uzaklaştırıldığı görüldü.

- 10:51’de polis anons aracının Taksim Meydanı yönünden Galatasaray Meydanı’na geldiği görüldü. Anons aracı, Yeni Çarşı Caddesi başında bariyerlere paralel olarak ve Meşrutiyet Caddesi’ne bakacak şekilde park etti.
- 10:57’de ikinci polis anons aracının Taksim Meydanı yönünden Galatasaray Lisesi’ne doğru geldiği ve lise önüne park ettiği görüldü.
- 11:01 itibariyle Meşrutiyet Caddesi’nin İstiklal Caddesi’ne bağlandığı köşelere 10’ar çevik kuvvet polisinin konuşlandırıldığı görüldü. Kalkanları ile hazır bekleyen çevik kuvvet gruplarının biri Galatasaray Meydanı’na bakarken diğer grubun Hamalbaşı Caddesi’ne doğru bakacak şekilde pozisyon aldığı görüldü.
- Daha önce Meşrutiyet Caddesi’ne hareket eden çevik kuvvet gruplarının ise Meşrutiyet Caddesi’nde bulunan Denizbank şubesi önünde ve Meşrutiyet Caddesi ve Hamalbaşı Caddesi kesişiminde bekledikleri görüldü. İki cadde kesişiminde bekleyen çevik kuvvet grupları ile birlikte olan bazı polislerin özel işletmelerin içerisinde bekledikleri bazı polislerin işletmelerin içerisinde meydanı tepeden gören alanlarda bekledikleri gözlemlendi.
- 11:10’da Galatasaray Meydanı’nın karşısında yer alan özel işletmelerden birinin önünde bulunan ve basın mensuplarının bulunduğu elektrik direği altında üzerine “Kamu aracıdır” yazısı asılmış olan beyaz renkli bir minibüsün park edildiği görüldü. Araç, amir olduğu düşünülen bir kişinin itirazı sonrası 11:27’de buradan uzaklaştırıldı.
- “Güvenlik Şube” yeleşti giyen kadın polislerin barikatlara paralel olarak park edilen anons aracının önünde 11:24 itibariyle beklemeye başladıkları görüldü.
- “Güvenlik Şube” yeleşti giyen kadın polislerin 11:27 itibariyle Meşrutiyet Caddesi üzerinde bulunan döviz bürosu önünde beklemeye başladıkları görüldü. Aynı anda Meşrutiyet Caddesi köşesinde bulunan merdivenlere sivil giyimli polislerin geldiği görüldü.
- Telsiz üzerinden verilen ve yalnızca “gazeteciler” kelimesi anlaşılan bir talimat üzerine saat 11:45’te çok sayıda sivil giyimli ve “Güvenlik Şube” ibareli yeleşti giyen polisin Yapı Kredi Kültür Sanat karşısına doğru hareket ettikleri görüldü. Polisler, Şişhane yönüne doğru bakacak şekilde beklemeye başladı. Aynı anda Yapı Kredi Kültür Sanat önünde kalkanları ile bekleyen çevik kuvvet polislerinin düzen aldığı ve bu gruba takviye geldiği görüldü.
- Beyoğlu Kaymakamlığı ve İstanbul Valiliği’nin resmi web sitelerinde herhangi bir yasaklama kararı ilan edilip edilmediği 11:33’te gözlemciler tarafından kontrol edildi, herhangi bir yasak kararı duyurusu olmadığı görüldü.
- Galatasaray Meydanı yakınlarında herhangi bir ilk yardım aracı tespit edilemedi.

Toplantıya ilişkin notlar:

- 11:47’de aralarında İnsan Hakları Derneği (İHD) Genel Başkanı Eren Keskin’in de olduğu bir grup hak savunucusu ve kayıp yakınının Yapı Kredi Kültür Sanat’ın yanında bulunan, İstiklal Caddesi üzerindeki bir giyim mağazası önünde beklemeye başladıkları görüldü. Yapı Kredi Kültür Sanat’ın önünde park halinde bulunan

otobüslerin arkasında bekleyen 6 polis amiri, İstiklal Caddesi üzerindeki tramvay raylarının üzerine gelerek grubu izlemeye başladı.

- 11:49’da kayıp yakınları ve hak savunucularını izleyen polis amirlerinin yanına üstleri olduğu düşünülen bir kişi geldi. Bu kişinin Yapı Kredi Kültür Sanat binasında bulunan bankamatiklerin hizasını göstererek 6 polis amirine “Bu noktayı geçirmeyin,” talimatı verdiği duyuldu. Kısa bir süre sonra telsizden “Çevik aşağı gelsin,” talimatının verildiği duyuldu. Kalkanlı çevik kuvvet polisleri, 11:50 itibariyle Yapı Kredi Kültür Sanat’ın önünde bekleyen gözaltı midibüslerinin arkasına konuşlandırıldı. 11:51’de çok sayıda çevik kuvvet polisi bu gruba katıldı.
- 11:51 itibariyle çok sayıda gazetecinin giyim mağazası önünde bekleyen kayıp yakınları ve hak savunucularının yanında olduğu görüldü.
- 11:53’te grubu izleyen polis amirlerinin gruba doğru yöneldiği görüldü. Bu sırada bir polis amirinin “Basın açıklaması yapıyorlar,” dediği duyuldu.
- 11:54’te bariyerlere paralel olarak bekleyen anons aracının kayıp yakınları ve hak savunucularının olduğu yöne doğru geldiği görüldü. Anons aracı hareket halindeyken “Dağılın” anonsu yapmaya başladı. “Kaymakamlık yasağı” olduğunu ve yapılmak istenen basın açıklamasının “kanun dışı” olduğunu iddia eden anons üç kez arka arkaya yapıldı. Son anons 11:55’te yapıldı. “Dağılın” anonsu ardından grubun dağılması için herhangi bir koridor açılmadığı görüldü.
- Kayıp yakınları ve hak savunucularından oluşan grubun etrafı 11:55’te kalkanlı çevik kuvvet polisleri tarafından çevrildi. İlk “güvenlik çemberi” etrafında ivedilikle ikinci bir hat oluşturuldu. Gözlemci ve gazeteciler fiziksel müdahale ile polisler tarafından ikinci hattın dışına çıkarıldı. Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Diyarbakır milletvekili Sezgin Tanrikuolu’nun kayıp yakınları ve hak savunucularının tutulduğu “güvenlik çemberi” içerisine alınmadığı görüldü. Bu sırada “güvenlik çemberi” dışında kalan birçok hak savunucusu ve kayıp yakının “güvenlik çemberi”ne girmeye çalıştıkları, bazılarının polis tarafından itilerek uzaklaştırılmaya çalışıldığı görüldü.
- İkinci çemberin dışında yayaların tek sıra halinde caddede hareket etmesine izin verildiği görüldü.
- 11:57’de ilk gözaltı aracının “güvenlik çemberi” yakınına getirildiği görüldü. Bu sırada kayıp yakınları ve hak savunucularının ellerinde karanfiller tuttukları görüldü.
- 11:58’de fiziksel müdahale ile ikinci hat dışına çıkarılan gazeteciler ile çevik kuvvet polisi amirinin tartıştığı duyuldu. Çevik kuvvet amirinin “İşimi yapmama müsaade etmek zorundasınız,” diye tepki gösteren bir gazeteciye “İş miş yapmıyorsunuz,” şeklinde cevap verdiği duyuldu. Çevik kuvvet amiri, yakınında bulunan bir çevik kuvvet polisine “Gazetecileri dışarı at,” talimatı vererek o noktadan uzaklaştı.
- 12:00’da ikinci gözaltı aracının yön değiştirmek üzere hareketlendiği ve bu sürede İstiklal Caddesi’ni trafiğe kapattığı gözlemlendi. Gözaltı aracı, ilk gözaltı aracının önüne park etti. Bu sırada Halkların Demokratik Partisi’nin (HDP) eski Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş’ın Cumartesi Anneleri/İnsanları için yazıp bestelediği “Diren Anne” şarkısının çalınmaya başlandığı duyuldu.

- 12:01’de kayıp yakını Hasan Karakoç’un “güvenlik çemberi”ne doğru gelerek çemberin içine girmek istediği fakat sivil giyimli bir polis memurunun kendisini engellemek istediği görüldü. Hasan Karakoç, kısa bir tartışmanın ardından “güvenlik çemberi”nin içine girebildi.
- 12:02 itibariyle kayıp yakınları ve hak savunucularının gözaltı aracına bindirilmeye başlandığı görüldü. Araca bindirilen bazı kayıp yakınları ve hak savunucularına düz kelepçe takıldığı gözlemlendi.
- İlk gözaltı aracı 12:08’de Meşrutiyet Caddesi üzerinden Galatasaray Meydanı’nı terk etti. Aynı anda ikinci gözaltı aracı “güvenlik çemberi” yakınına park etti.
- 12:12’de “güvenlik çemberi” içinde bulunan kayıp yakını Besna Tosun’un “Annelerden ve meydanlardan korkanlar kaybedecek. Cumartesi Anneleri’nin onurlu mücadelesi kazanacak!” şeklinde bağırdığı duyuldu. Tosun’un gözaltı aracına binerken kelepçeli ellerini gösterdiği görüldü.
- 12:13’te “güvenlik çemberi” içerisinde arbeye olduğu duyuldu. Yer değiştirmek zorunda kalan gözlemci, “güvenlik çemberi”ni farklı bir açıdan gören noktaya geldiğinde gözaltı aracının kapısının önünde daha sonra avukat Murat Çelik olduğu öğrenilen ve teyit edilen bir kişinin yere yatırılmaya çalışıldığını gördü. Arbeye sırasında “güvenlik çemberi” dışarısında bulunan gri-beyaz renkli gömlek giyen bir polis memurunun koşarak çember içerisine geldiği ve yere yatırılan Çelik’in bulunduğu noktaya özel bir çaba ile gittiği gözlemlendi. Çelik’in yerde olduğu sürece kalkan darbe sesleri net bir şekilde duyuldu. Çelik’in yaklaşık 2 dakika sonra ters kelepçeli şekilde gözaltı aracına bindirildiği görüldü.
- 12:15 itibariyle “Direnen Anne” şarkısının ikinci kez çalınmaya başlandığı duyuldu. Bu sırada CHP Beyoğlu İlçe Binası’ndan Cumartesi Anneleri/İnsanları’na destek amacıyla pankart asıldığı görüldü.
- 12:15’te ikinci gözaltı aracı Meşrutiyet Caddesi üzerinden İstiklal Caddesi’ni terk etti.
- İçinde Türkiye İşçi Partisi (TİP) İstanbul milletvekili Ahmet Şık’ın da olduğu “güvenlik çemberi” 12:16 itibariyle açıldı. Fakat polisin kalkanları ile birlikte grup düzenine geçerek beklemeye devam ettiği görüldü.
- Milletvekilleri Sezgin Tanrıkulu ve Ahmet Şık, 12:19’da İstiklal Caddesi üzerinde gözaltılara dair açıklama yapmaya çalışırken polis amirleri, çevik kuvvete tekrar çember oluşturma talimatı verdi. Bu sırada polis amirlerinin “Vekillerin yanında olanları uzaklaştır,” emri verdiği duyuldu. Polis, milletvekilleri etrafında “güvenlik çemberi” oluşturmaya çalışırken tartışma ve arbeye çıktığı görüldü. Bu sırada sivil giyimli bir polis amirinin Sezgin Tanrıkulu’nun üzerine yürüdüğü görüldü. Tanrıkulu’nun milletvekili olması nedeniyle yanında bulunan yakın korumasının da çevik kuvvet polisi tarafından uzaklaştırıldığı görüldü. Ahmet Şık’ın ise bir başka polis amiriyle gazetecileri uzaklaştırmamaları konusunda tartıştığı duyuldu ve bu sırada sivil giyimli polislerin kendisine müdahale ettiği görüldü. Şık’ın uzaklaştırılmaya çalışan gazetecilerin bulunduğu tarafa geçerek “Yapamazsınız,” diye bağırdığı duyulurken, Tanrıkulu’nun da “Çekilin aramızdan, ben basın özgürlüğümü kullanacağım” diyerek yapılan uygulamaya tepki gösterdiği gözlemlendi.

Tanrıkulu'nun tartıştığı polis amirinin de Tanrıkulu'na "Hala bağıryorsun," dediği duyuldu.

- Milletvekilleri ve gazetecilerin bulunduğu grubun Milli Piyango Galatasaray Şubesi önüne sıkıştırıldığı ve etrafında 12:22 itibariyle çember oluşturulmaya çalışıldığı görüldü. Milletvekillerinin yanından gazetecileri uzaklaştırmaya çalışan polis, PİRHA muhabiri Dilan Şimşek, Artı TV muhabiri Umut Taştan, dokuz8 muhabiri Fatoş Erdoğan ve gazeteci Hayri Tunç'a fiziksel şiddet uyguladı. Gazeteci Dilan Şimşek'in polis tarafından yere fırlatıldığı ve Umut Taştan'ın ise boğazının sıkıldığı görüldü. Daha sonra yapılan görüşmede polisin gazeteci Fatoş Erdoğan'ı zor kullanarak kayıp yakınları ve hak savunucularının önünde beklediği giyim mağazasının içinden çıkardığı ve bu sırada gazeteciye "Seni linç edilmekten kurtardım," dediği öğrenildi. Aynı görüşmede gazetecilerin milletvekillerinin yanından uzaklaştırılmaya çalışılması sırasında çıkan arbedede bir polisin gazeteci Erdoğan'ın telefonunu yere fırlattığı da öğrenildi.
- Milletvekilleri Sezgin Tanrıkulu ve Ahmet Şık'ın açıklaması sırasında polisler, duyulan bir talimat sonrasında çemberi 1 metre kadar genişletti. Milletvekillerinin açıklamalarını bitirmeleri üzerine "güvenlik çemberi" 12:25'te tamamen açıldı. Buna rağmen polisin bir süre grup düzeninde İstiklal Caddesi üzerinde yaya trafiğini engelleyecek şekilde beklediği görüldü. Bu sırada yanında küçük bir çocukla oradan geçen vatandaşın bir polisin kendisine çarpması üzerine tepki gösterdiği, milletvekili Tanrıkulu'nun üzerine yürüyen polis amirinin "Devam et, devam et! Propaganda yapma" diyerek vatandaşa cevap verdiği duyuldu. Polis amiri ve beraberindeki sivil giyimli iki polisin vatandaşı bir süre takip ettiği görülse de vatandaşın akıbeti takip edilemedi.
- 12:26 sıralarında turist olduğu düşünülen bir kişinin Yapı Kredi Kültür Sanat önünde polisler tarafından durdurulduğu ve pasaportunun kontrol edildiği görüldü.
- Müdahale sırasında meydan çevresinde herhangi bir ilk yardım aracı ya da ekibi tespit edilemedi.

Gözaltına ilişkin notlar:

- Saat 14:30 itibariyle İHD'den 3, Türkiye İnsan Hakları Vakfı'ndan (TİHV) 1, Çağdaş Hukukçular Derneği'nden (ÇHD) 1, Özgürlük için Hukukçular Derneği'nden (ÖHD) 1 ve Medya ve Hukuk Çalışmaları Derneği'nden (MLSA) de 1 avukat olmak üzere toplam 7 avukat, kayıp yakınları ve hak savunucularının ifade işlemleri için hazır Vatan Emniyet'te hazır bulundu. Avukat grubuna ifade işlemleri sırasında 2 avukat daha katıldı.
- Gözaltına alınan 31 kişi, 2 gözaltı otobüsü ile saat 14:20'de Emniyet Müdürlüğü bahçesine getirildi. Gözaltındaki kayıp yakınları ve hak savunucuları saat 15:10'a kadar bahçede güneşin altında duran otobüslerin içinde, sıcak havaya rağmen dışarı çıkıp hava almak gibi temel insani ihtiyaçlarını karşılamalarına izin verilmeksizin bekletildi.

- 15:10'da Güvenlik Şube'deki evrak işlerinin tamamlandığının haber verilmesi üzerine 7 avukat Emniyet Müdürlüğü'nün girişindeki bekleme salonundan Güvenlik Şube'ye geçti.
- Daha önceki haftalarda gözaltına alınan avukatlar kimlik tespit işlemlerinin yapılmasının ardından ifadeleri alınmaksızın serbest bırakılmışlardı. Bu hafta görevli olan nöbetçi savcı ise gözaltına alınan avukatlar Eren Keskin, Oya Ersoy ve Murat Çelik'in ifadelerinin alınması talimatı verdi. Savcının ayrıca Çelik'in "görevi yaptırmamak için direnmek" şüphesi ile de ifadesinin alınmasını istediği ifade işlemleri sırasında görüldü.
- Avukatlara gösterilen gözaltı kimlik tespit tutanağında, 951 ve 953. haftalar hariç diğer haftalardaki engelleme ve gözaltılara gerekçe olarak gösterilen 24/11/2022 tarih ve E85840981-010.07.01-333845 sayılı [Genel Emir yazısından](#) ve Beyoğlu Kaymakamlığı'nın 07/07/2023 tarih ve 2023/755 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü yasaklama kararından bahsedildiği görüldü. Tutanakta ayrıca Murat Çelik'in yakalama işlemi sırasında polisler tarafından direndiğinin iddia edildiği ve bu sebeple kendisine "direnci kırılacak ölçüde kademeli olarak artan nispette ve orantılı ölçüde zor kullanılarak" yakalama yapıldığı ve araca alındığının ifade edildiği görüldü.
- Kimlik tespit tutanağında milletvekilleri Ahmet Şık ve Sezgin Tanrıku'nun isimlerinin de yer aldığı görüldü. Söz konusu bölümde milletvekillerinin gözaltı işlemleri sonrasında alanda bulunan basın mensuplarına demeç vermeye başladıkları ve toplanan kişilerin polis tarafından dağıtıldığı bilgisine yer verildi.
- Tutanağa ek olarak Beyoğlu İlçe Emniyet Müdürlüğü Güvenlik Büro Amirliği tarafından Beyoğlu Kaymakamlığı'na yazılan 07/07/2023 tarih, 34255955.17381.2023/755 sayılı ve "Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Yasaklama Hk." konulu ve Kaymakam Ahmet Gazi Kaya'nın ıslak imza ile "Olur" verdiği evrak da avukatlara gösterildi.
- Beyoğlu İlçe Emniyet Müdürlüğü'nün ilgili yazısı incelendiğinde, "*Sosyal Medya (Twitter) üzerinden yapılan çalışmalarda Cumartesi Anneleri (@CmrtsiAnneleri) adlı hesaptan 08/07/2023 günü idaremiz İstiklal Caddesi üzerinde toplanma, yürüyüş, oturma eylemi, basın açıklaması vb. etkinliklerin yapılacağı bilgisi edinildiği, Valilik Makamının 373162 ve 390438 sayılı Olur'u ile Taksim Meydanı ve İstiklal Caddesi de dahil olmak üzere Beyoğlu ilçesinde hiçbir alan, meydan ve yol toplantı ve gösteri yürüyüşü alan ve güzergah olarak belirlenmediği, Taksim Meydanı ve çevresi ile İstiklal caddesinde Cumartesi Anneleri adlı oluşum tarafından yapılmak istenen toplantı, gösteri, yürüyüş, oturma eylemi vb. etkinliklerin, kamu düzeni ve milli güvenliğin sağlanması, suç işlenmesinin önlenmesi, kişi güvenliğinin sağlanması, kişilerin çalışma ve seyahat hürriyetlerinin korunması amacıyla 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 32. maddesi ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun 17. maddesi gereğince 08.07.2023 günü saat 00:01'den - 08.07.2023 günü saat 23:59'a kadar 1 (bir) gün süre ile ilçemiz sınırları dahilinde YASAKLANMASI*" talebini içerdiği ve bu talebe "Olur" verildiği görüldü. Ayrıca evrakta söz konusu etkinliklerin 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun 10. maddesi uyarınca idareye bildirilmediği ve dolayısıyla "kanuna aykırı" olduğu öne sürüldü.

- 953. haftada olduğu gibi ilgili belgedeki talebe olur veren imzanın Şişli Kaymakamı olduğu bilinen Ahmet Gazi Kaya'ya ait olduğu görüldü. Bu belgede de [Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik](#)'e aykırı şekilde vekalet olunan makamın “Kaymakam V.” olarak belirtilmediği görüldü.
- İlk grupta yer alan ve tamamı kadınlardan oluşan 9 kişilik grubun ifadesi 15:30 itibariyle alınmaya başlandı. Grupta yer alan diğer 9 kişinin ifadesi saat 16:00'da alınmaya başlandı. 18 kişiden oluşan ilk grubun ifade işlemleri 16:20'de tamamlandı.
- Avukat görüşmesinde 9 erkek ve 9 kadından oluşan 18 kişilik ilk gruptaki 3 kişi hariç tamamının Eyüp Devlet Hastanesi'ndeki sağlık kontrol işlemlerine kadar kelepçeli şekilde tutuldukları öğrenildi. Kelepçeli şekilde gözaltı aracında bekletilen kayıp yakınları ve hak savunucuları, kendilerine araçta makas ya da benzeri bir alet bulunmadığını söyleyerek kelepçelerinin açılmadığı bilgisini verdi.
- 13 kişilik ikinci grup, 16:30'da avukat görüş odasına getirildi. Bu grubun ilk sağlık kontrolünün Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde yapıldığı ve gözaltındaki kişilerin hastaneye kadar kelepçeli şekilde bekletildiği öğrenildi. Ters kelepçe ile gözaltına alınan ve bu grupta bulunan Murat Çelik'in ayrıca “görevi yaptırmamak için direnmek” yönünden de ifadesi alındı. Bu grubun ifade işlemleri 17:20'de sona erdi.
- Avukatlar, 17:20'de Vatan Emniyet'ten ayrıldı.

Gözaltına alınan kişilerin tam listesi:

1. Hanife Yıldız
2. İkbal Eren
3. Mikail Kırbayır
4. Maside Ocağ
5. Besna Tosun
6. Hasan Karakoç
7. Ali Tosun
8. Eren Keskin
9. Leman Yurtsever
10. Cüneyt Yılmaz
11. Oya Ersoy
12. Gülendam Özdemir
13. Nimet Tanrıkulu
14. Ümit Biçer
15. Hayrettin Pişkin
16. Ezgi Çetin
17. Şifa Nur Çetin
18. Ömer Kavran
19. Nazım Dikbaş
20. Taylan Bekin
21. İsmail Yücel
22. Aslı Takanay

23. Deniz Aytaç
24. Hüseyin Aygül
25. Hatice Onaran
26. Murat Çelik
27. Seyid Doğan
28. Hünkar Yurtsever
29. Pelin Laçın
30. Aydın Aydoğan
31. Arda Yüksel

Gözaltı sonrası:

- Gözaltına alınan kayıp yakınları ve hak savunucularının son sağlık kontrolü için üç grup halinde üç farklı hastaneye götürüldüğü öğrenildi. Yalnızca kadınlardan oluşan 9 kişilik grubun Şişli Hamidiye Etfal Hastanesi'nin Seyrantepe'de bulunan yerleşkesine; 9 kişiden oluşan ikinci grubun İkitelli'de bulunan Kanuni Sultan Süleyman Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne; 13 kişilik grubun ise Anadolu yakasında bulunan Ümraniye Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne götürüldüğü öğrenildi. Seyrantepe'ye götürülen kayıp yakınları ve hak savunucuları 16:56'da; İkitelli'ye götürülen kayıp yakınları ve hak savunucuları 17:21'de ve Ümraniye'ye götürülen kayıp yakınları ve hak savunucuları ise 20:55'te serbest bırakıldı.
- Seyrantepe'ye götürülen kayıp yakınları ve hak savunucuları gözaltına alındıktan 4 saat 45 dakika sonra; İkitelli'ye götürülen kayıp yakınları ve hak savunucuları gözaltına alındıktan 5 saat 5 dakika sonra; Ümraniye'ye götürülen hak savunucuları ise gözaltına alındıktan 8 saat 40 dakika sonra serbest bırakıldı.
- İHD İstanbul Şubesi'ne gelen gazeteciler Dilan Şimşek ve Fatoş Erdoğan ile yapılan görüşmede gazetecilerin maruz kaldıkları polis şiddetinin izleri görüldü. Gazetecilerin polis şiddetini belgeleyen sağlık raporları aldıkları öğrenildi.
- Serbest bırakıldıktan sonra kendisiyle yapılan görüşmede "güvenlik çemberi" içerisindeki arbede sırasında yere yatırılarak fiziksel şiddet uygulanan ve ters kelepçe ile gözaltına alınan kişinin Murat Çelik olduğu teyit edildi. Çelik, gözaltına alınmadan önce kendisine kelepçe takmak isteyen polisler AYM kararlarını hatırlatarak gözaltı ve kelepçe uygulamasının hukuksuzluk olduğunu söylediğini, bunun üzerine polislerin kendisine "Sakin olun" demeye başladığını ve kelepçe konusunda ısrarcı olduklarını aktardı. Çelik'in hiçbir şekilde direnmemesine rağmen orada bulunan polis memurlarının "Direnirseniz ters kelepçe yaparız" demeye başladıklarını, kendisini boynundan tutarak yere yatırmaya çalıştıklarını ve bir noktadan sonra dengesini kaybederek yere düştüğünü söyledi. Polisler ve çevik kuvvet kalkanları arasında yerde sıkışan Çelik, kendisine bu sırada tekmeler atıldığını, başı dahil olmak üzere vücudunun çeşitli yerlerine darbeler aldığını aktardı. Çelik, son sağlık kontrolünde kendisine tomografisi çekilmesi gerektiğinin söylendiğini, bunun için beraberindeki kayıp yakınları ve hak savunucuları ile en uzak hastaneye götürüldüğünü ve tomografi sonucu çıkana kadar tek başına gözaltı aracı içerisinde bekletilerek fiili olarak uzun süre gözaltında tutulduğunu da paylaştı.

- “Güvenlik çemberi” içerisinde çekilen ve bilahare izlenen görüntülerde gözlemcinin “güvenlik çemberi” dışından koşarak geldiğini gördüğü gri-beyaz gömlekli polisin Murat Çelik’in yere yatırıldığı noktaya geldiği ve yerde yatan Çelik’e en az 2 kez tekme attığı görüldü.
- Serbest bırakıldıktan sonra yapılan görüşmede kayıp yakını Ali Tosun, gözaltı aracı içerisinde kötü muameleye maruz kaldığını aktardı. Tosun, gözaltı aracı içerisinde görevli bir memurun kendisi ile “lan” ve “oğlum” diyerek küçük düşürücü şekilde konuştuğunu aktardı. Görüşme sırasında sırt, omuz ve boyun ağrılarından yakınan Tosun, araç içerisinde kendisine fiziki müdahalede bulunulduğunu da paylaştı. Tosun, emniyete getirildikten sonra uzun süre sıcak ve havasız gözaltı aracında bekletildiklerini de aktardı.
- Serbest bırakıldıktan sonra yapılan görüşmede kayıp yakını Maside Ocak, gözaltı aracı içerisinde kötü muameleye maruz kaldığını aktardı. Ocak, avukat Çelik’e yönelik fiziksel şiddeti gözaltı aracı içerisindeyken gördüğünü ve buna engel olmak için ayağa kalktığı sırada beyaz tişört giyen sakallı bir polis tarafından sertçe itildiğini ve gözaltı aracında açıkta duran metal bir nesnenin pantolonunu yırtarak bacağına derin bir şekilde çizdiğini aktardı. Ocak, bu sebeple kendisine tetanoz aşısı yapıldığını paylaştı. Ocak, kayıp yakınları Ali Tosun ve Hasan Karakoç’un araç içerisinde kötü muameleye maruz kaldığını da aktardı.
- Serbest bırakıldıktan sonra yapılan görüşmede hak savunucusu Ezgi Çetin, ellerinin sert bir şekilde kelepçelendiğini ve gözaltı sırasında kötü muameleye maruz kaldığını aktardı. Çetin, gözaltına alınırken üstünde siyah bir gömlek/tişört olan kadın polis memurunun kendisini ittiğini ve kendisine ters kelepçe yapılmak istendiğini aktardı. Çetin, emniyete getirildikten sonra uzun süre sıcak ve havasız gözaltı aracında bekletildiklerini de aktardı.
- Serbest bırakıldıktan sonra yapılan görüşmede hak savunucusu Cüneyt Yılmaz, gözaltına sonra en az 2 saat 15 dakika sıcak ve havasız gözaltı aracında bekletildiklerini aktardı. Yılmaz, bu süre zarfında su almalarına ve sigara içmelerine müsaade edilmediğini de paylaştı.
- Serbest bırakıldıktan sonra yapılan görüşmede hak savunucusu Leman Yurtsever, sıkı bir şekilde kelepçelendiğini ve bu sebeple kendisine tetanoz aşısı yapıldığını aktardı. Yurtsever, kayıp yakınları Ali Tosun ve Hasan Karakoç’a gözaltı aracı içerisinde hakaret edildiğini de paylaştı.
- Serbest bırakıldıktan sonra yapılan görüşmede Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV) YK Üyesi Adli Tıp Uzmanı Prof. Ümit Biçer, emniyete getirildikten sonra uzun süre sıcak ve havasız gözaltı aracında temel ihtiyaçları karşılanmadan bekletildiklerini aktardı. Biçer, kelepçelenerek gözaltına alınmalarının ve uzun süre gözaltı araçlarında bekletilmelerinin işkence ve kötü muamele yasağına aykırı olduğunu söyledi.
- Serbest bırakıldıktan sonra yapılan görüşmede Halkların Demokratik Partisi (HDP) 27. Dönem İstanbul milletvekili ve hak savunucusu Oya Ersoy, gözaltına alındıktan sonra 2 saate yakın bir süre kelepçeli şekilde havasız ve sıcak gözaltı araçlarında bekletildiklerini aktardı. Ersoy, bu durumun insanlık dışı muamele olduğunu söyledi.

- Serbest bırakıldıktan sonra yapılan görüşmede kayıp yakını Hanife Yıldız, sağlık kontrolü sırasında “Siz benim düşmanımsınız” diyen bir kadın polisin 23 Şubat 1995 yılında İzmir’de gözaltında kaybedilen oğlu Murat Yıldız’ın fotoğrafını yırttığını aktardı.

Basın toplantısı:

Bu hafta, İHD İstanbul Şubesi’nde bir basın açıklaması yapılmadı. Cumartesi Anneleri/İnsanları’nın Galatasaray Meydanı’nda okumasına müsaade edilmeyen basın açıklamasını avukatlarından Özlem Zıngıl okudu ve açıklama Cumartesi Anneleri/İnsanları’nın sosyal medya hesabı üzerinden paylaşıldı.

Beyoğlu Kaymakamlığı’nın yasak kararına ilişkin ek notlar:

Cumartesi Anneleri/İnsanları, AYM’nin [Maside Ocak Kışlakçı](#) kararının ardından ilk kez 8 Nisan 2023 tarihinde gerçekleştirdikleri 941. hafta buluşması için Galatasaray Meydanı’na çıkmış ve polis engeliyle karşılaşarak gözaltına alınmıştı. Cumartesi Anneleri/İnsanları, 8 Nisan gününden bu yana geçen 12 hafta boyunca 13 Mayıs Cumartesi günü hariç her cumartesi günü barışçıl eylemlerini gerçekleştirmek için Galatasaray Meydanı’na çıkmaya devam etti. Gözlemci kurumlar, 944. haftadan itibaren ortak gözlem yapmaya başladı. Ortak gözlem yapılan süreçte, AYM’nin [Maside Ocak Kışlakçı](#) kararına rağmen gerçekleşen engellemelere dayanak olarak gösterilen yasaklama kararlarına ilişkin ek not ve değerlendirmelerimiz şu şekildedir:

- 947. Hafta’ya kadar İstanbul Valiliği veya Beyoğlu Kaymakamlığı’nın herhangi bir yasaklama kararı almadığı gözlemlendi.
- Ancak, [947. Hafta](#)’da gözaltı sonrasında kolluk tarafından tutulan kimlik tespit tutanağında *Beyoğlu Kaymakamlığı’nın 12 Mayıs 2023 tarihli toplantı ve gösteri yürüyüşü yasaklama kararı* ifadesi yer aldı.
- [948. Hafta](#) ile [949. Hafta](#)’larda ise gözaltı sonrasında kolluk tarafından tutulan kimlik tespit tutanağında *Beyoğlu Kaymakamlığı’nın 22 Mayıs 2023 tarihli toplantı ve gösteri yürüyüşü yasaklama kararı* ifadesi yer alıyordu. 948. Hafta’da ifade işlemleri için gidilen Güvenlik Şube’de avukatlara “Beyoğlu Kaymakamlığı’nın 22 Mayıs 2023 tarihli toplantı ve gösteri yürüyüşü yasaklama kararı” olduğu belirtilerek bir yazı gösterildi. Bu yazının içeriğinde, Beyoğlu İlçe Emniyet Müdürlüğü tarafından Beyoğlu Kaymakamlığı’ndan Taksim Meydanı ve çevresi ile İstiklal Caddesi üzerinde tüm toplanma, basın açıklaması ve benzeri etkinliklerin 15 gün süreyle yasaklanması *talebinde* bulunuyordu. Bu talebin Kaymakamlık tarafından kabul edildiğine dair ıslak imzalı bir onay bulunmuyordu.
- [950. Hafta](#) buluşması ise “Avrupa’nın kulüpler bazında en prestijli organizasyonu olan 10 Haziran 2023 Cumartesi günü İstanbul’da düzenlenecek olan 2023 UEFA Şampiyonlar Ligi Finali” gerekçe gösterilerek Beyoğlu Kaymakamlığı tarafından alınmış olan 1 günlük etkinlik yasaklama kararıyla engellendi.

- [951. Hafta](#) ve [952. Hafta](#) buluşmaları ise AYM kararlarından sonra ve bu kararlara rağmen Beyoğlu Kaymakamlığı tarafından doğrudan Cumartesi Anneleri/İnsanları'na yönelik alınan bir günlük yasaklama kararları ile engellendi.
- [953. Hafta](#) buluşması da 951 ve 952. Hafta buluşmalarında olduğu gibi Cumartesi Anneleri/İnsanları'na yönelik alınan bir günlük yasaklama kararı ile engellendi. Bu karara, izinde olan Beyoğlu Kaymakamı Mustafa Demirelli yerine Şişli Kaymakamı Ahmet Gazi Kaya imza attı. Buna rağmen “Olur” altındaki imzada Kaya'nın Demirelli yerine “vekaleten” imza attığına dair herhangi bir ibare yer almadı.

Gözlemci kurumlar, ilgili kolluk tutanaklarında atıf yapılan Beyoğlu Kaymakamlığı'nın farklı tarihlerdeki yasaklama kararları ile ilgili olarak şu hususlara dikkat çeker:

- AYM, verdiği ilk karar olan [Maside Ocak Kışlakçı](#) kararında, “yeni ihlallerin önlenmesi için” kararın ayrıca Beyoğlu Kaymakamlığı'na gönderilmesine karar vermiştir. AYM'den ayrı olarak avukatlar da AYM'nin kararının uygulanması için sırasıyla Beyoğlu Kaymakamlığı'na ve İstanbul Valiliği'ne dilekçe ile başvurmuşlardır.
- Ancak, AYM'nin [Maside Ocak Kışlakçı](#) kararının ardından ilk kez 8 Nisan 2023 tarihinde gerçekleştirdikleri 941. hafta buluşmasından başlayarak Cumartesi Anneleri/İnsanları'nın Galatasaray Meydanı'nda buluşması, gözaltında kaybedilenleri anarak adalet talep etmesi ve bu amaçla basın açıklaması yapması engellenmeye devam etmektedir, Cumartesi Anneleri/İnsanları ve hak savunucuları orantısız güç kullanılarak gözaltına alınmaktadır. Dolayısıyla, AYM'nin hem [Maside Ocak Kışlakçı](#) hem de [Gülseren Yoleri](#) kararları idare tarafından ısrarla uygulanmamaktadır.
- 947. Hafta'dan başlayarak kolluk tutanaklarında ifade edilen Beyoğlu Kaymakamlığı tarafından verilen yasaklama kararları, İHD İstanbul Şubesi'ne, kayıp yakınlarına veya avukatlarına toplanma öncesinde tebliğ edilmemektedir. Yasaklama kararlarının metinleri, eğer gözaltı sonrasında emniyet ifade aşamasında avukatlara gösterilirse ancak avukatlar tarafından görülebilmektedir.
- Gözlemciler, gözlemin başlangıcında ve gözaltı işlemleri yapılırken İstanbul Valiliği ve Beyoğlu Kaymakamlığı'nın web sitelerini kontrol etmektedir. Bu gözlem raporunun yayımlandığı tarihe kadar, kolluk tutanaklarında atıf yapılan bu yasaklama kararları, ilgili kurumların web sitelerinde kamuoyuyla da paylaşılmamaktadır.
- Dolayısıyla, ilgililerin önceden öğrenmesine imkan verilmeyen bir durum yaratılmakta, yaratılan bu durum gerekçe gösterilerek “hukuka aykırı”, “yasadışı” bir eylem varmış gibi harekete geçilmektedir.
- İçeriğine dair bilgi edinilen yasaklama kararlarında Cumartesi Anneleri/İnsanları'nın buluşmasının kamu düzenini ne şekilde bozacağına veya başkalarının hak ve özgürlüklerini nasıl zedeleyeceğine dair herhangi bir somut açıklama bulunmamaktadır. İdari makamların bu tutumu, AYM tarafından [Maside Ocak Kışlakçı](#) ve [Gülseren Yoleri](#) kararlarında da değerlendirilmiş ve toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının ihlal edildiğine dair tespitin gerekçelerinden biri olarak kabul edilmiştir ([Maside Ocak Kışlakçı](#) başvurusu, paragraf 24-26; [Gülseren Yoleri](#) başvurusu, paragraf 19).

- Yukarıda özetlendiği gibi Beyoğlu Kaymakamlığı'nın yasaklama kararlarının tamamı, Anayasa Mahkemesi'nin [Maside Ocak Kışlakçı](#) ve [Gülseren Yoleri](#) kararlarına aykırılık oluşturmaktadır. Zira, bu yasaklama kararları ile Cumartesi Anneleri/İnsanları'nın 25 Ağustos 2018 tarihinde düzenlemek istediği 700. hafta basın açıklamasına yönelik getirilen Beyoğlu Kaymakamlığı'nın yasaklama kararı aynı mahiyettedir. 700. hafta için ilan edilen yasaklama kararının Cumartesi Anneleri/İnsanları'nın barışçıl toplanma ve gösteri hakkını ihlal ettiği AYM kararları ile sabit iken, aynı mahiyette verilen yasaklama kararları AYM'nin tespit ettiği ihlali devam ettirmekte ve yeni ihlallere sebebiyet vermektedir.
- Bu yasaklama kararları, Cumartesi Anneleri/İnsanları bakımından toplantı ve gösteri yürüyüşü haklarının ihlalini devam ettirmesi ve yeni ihlallere sebep vermesinin yanında toplumun tamamının toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkını ihlal etmektedir.
- Bahsi geçen yasaklama kararları ile, Taksim Meydanı ve çevresi ile İstiklal Caddesi üzerinde toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının kullanılmasına yasaklama getirilmektedir. Kamuoyuna da ilan edilmeyen bu yasaklama kararları karşısında, Anayasa ile güvence altına alınan temel hakkını kullanmak isteyen herkes kolluk müdahalesi ile karşı karşıya bırakılmaktadır.

Yasaklama kararları ve bunlara dayanarak basın açıklamalarının engellenmesi, Cumartesi Anneleri/İnsanları ve hak savunucuların gözaltına alınması ile ilgili olarak gözlemci kurumlar, gözlem yaptıkları süre boyunca idari makamların ilgili AYM kararlarını uygulamadıklarını ve AYM kararlarında ihlale neden olduğu kabul edilen tutumlarını aynen sürdürdüklerini gözlemektedir. Dahası, yetkililerin Cumartesi Anneleri/İnsanları'na yönelik tutumlarından kaynaklanan ihlaller, gözaltında kaybedilen yakınları için adalet talep eden Cumartesi Anneleri/İnsanları'nın asli talebini görünmez kılmaktadır.